

Aan : Gemeenteraad
Van : Wethouder Dings
Datum : 13 april 2021
Registratienr. : 1545511
Bijlage : -
Onderwerp : **Ontwikkelingen uitvoering programma Kansrijke Start**

‘Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. De eerste 1.000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn van problemen – zowel fysiek als mentaal - op latere leeftijd.’

Zo luidt de tekst op [Kansrijkestart.nl](https://kansrijkestart.nl), een programma van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Een ambitie waar we ons als gemeente Purmerend en Beemster alleen maar bij kunnen aansluiten. Een goede start – en dat begint al vóór de conceptie – maakt dat kinderen zich geestelijk, lichamelijk en sociaal beter ontwikkelen. Ouders zijn uiteraard in eerste instantie zélf verantwoordelijk voor een veilige, stabiele en liefdevolle omgeving waarin hun kind kan opgroeien. Gelukkig lukt dat voor de meeste ouders ook. Er zijn omstandigheden waarin het ouders niet lukt, soms omdat de zwangerschap ze overvalt, soms vanwege financiële, relationele, psychische problematiek of verslavingen en soms omdat de basis (nog) niet op orde is. Daarom zetten we van harte in op een kansrijke start voor ieder kind.

Naast het vergroten van de kansen voor alle kinderen, gaat het in dit programma vooral ook om het verkleinen van risicofactoren van een slechte start. Denk hierbij aan: roken, alcohol, stress, slechte voeding, armoede, relatieproblemen, het ontbreken van sociale steun, slechte huisvesting, etc.

Het landelijke programma knipt de 1.000 dagen op in 3 actielijnen:

1. de periode voor de conceptie (ca 3 maanden)
2. tijdens de zwangerschap (ca 9 maanden)
3. na de geboorte (tot ca 2 jaar)

Gemeente Beemster is – samen met gemeente Purmerend – een lokale coalitie gestart met het Centrum Jeugd en Gezin en kraamzorgorganisatie De Kraamvogel. Vanuit de vragen en verwonderingen die leven, schakelen we met andere betrokken instellingen.

Graag informeren we u over de ontwikkelingen:

Aansluiting werkgroep Kwetsbare Zwangeren (regionaal)

Er is een regionale werkgroep waarin verschillende instellingen die betrokken zijn bij zwangeren - waaronder Dijklander, gynaecologen, verloskundigen, kraamzorg, GGD, huisartsen - de krachten hebben gebundeld met het oog op kwetsbare zwangeren. Sinds het najaar 2020 zijn ook gemeente Beemster en Purmerend hierbij betrokken.

Er wordt gesproken van een kwetsbare zwangere als buitenstaanders zich zorgen maken over hoe de zwangere in staat is om moeder te worden. Vaak is er sprake van (multi)problematiek: geen huis, geen sociaal netwerk, geen inkomen, psychische problematiek en verslavingen.

Vanuit de werkgroep komen verschillende signalen en ontwikkelingen op het gebied van kwetsbare zwangeren en deze signalen worden verder opgepakt en uitgezet (intern en extern). Onderstaande ontwikkelingen zijn hier voorbeelden van.

Verbeteren doorgaande lijn zwangeren (lokaal)

Mede door de landelijke ontwikkelingen vanuit Kansrijke Start is er steeds meer aandacht voor de prenatale periode: de omstandigheden waarin iemand zwanger wordt en het zwanger zijn. Bij deze periode zijn veel instellingen betrokken die behoefte hebben elkaar te kennen en op de hoogte willen zijn van lokale ontwikkelingen en regelingen. Uiteraard met als doel om de zwangere (in wording) zo goed mogelijk te begeleiden tijdens een onbelemmerde zwangerschap. Denk aan: afstemmen werkprocessen, netwerk verstevigen, informeren over ontwikkelingen en (financiële) regelingen, etc. Een digitaal startmoment voor al deze instellingen (als kraamhulp, verloskundigen, Dijklander Ziekenhuis, gemeente Beemster en Purmerend, VoorZorg) staat gepland op 15 april 2021, waarin ook de behoefte voor het vervolg wordt besproken.

Ondersteuning zwangeren door Buurtgezinnen en Home-Start

Beide ondersteuningsvormen zijn al een tijdje actief in Beemster en Purmerend. Ze komen in beeld bij gezinnen waar behoefte is aan extra ondersteuning op vrijwillige basis. Home-Start betreft een korte interventie in het gezin, waarbij ouders handvatten krijgen op het gebied van opvoeding en Buurtgezinnen is opvoedondersteuning gericht op lange termijn waarbij het overbelaste gezin verlichting krijgt door de steun van een ander gezin. Met beide initiatieven lopen enthousiaste gesprekken om de focus te verbreden en ook kwetsbare zwangeren te ondersteunen.

Relatie tot lokaal preventieakkoord

Een paar jaar geleden zijn landelijk de krachten gebundeld tot een [Nationaal Preventieakkoord](#): de ambities die hierin staan benoemd moeten ervoor zorgen dat Nederlanders gezonder (gaan) leven. Gemeenten hebben de mogelijkheid om ook lokaal een akkoord te sluiten met inwoners en instellingen om ook in de eigen gemeente gezondheid te bevorderen. Het preventieakkoord rust op 3 pijlers: minder roken, minder overgewicht en minder alcohol. U begrijpt dat de inzet op Kansrijke Start veel overlap heeft met de thema's die bij het preventieakkoord aan de orde komen. Of het nu gaat om de gezondheid van de moeder of de baby.

Op dit moment wordt het preventieakkoord voor Purmerend en Beemster opgesteld, in samenwerking met veel instellingen die voor ons belangrijk zijn als het gaat om de gezondheid van onze inwoners. Het akkoord moet uiterlijk 7 juni worden aangeleverd bij VNG, nadat de Kerngroep Lokale Preventieakkoorden een positief advies heeft afgegeven. Deze kan uiterlijk 30 april worden aangevraagd.

Baby Groente Tas

In maart zijn Beemster en Purmerend gezamenlijk gestart met een pilot Baby Groente Tas: baby's die na 1 maart 2021 tussen de 4 en 6 maanden oud zijn, kunnen 8 weken lang gratis de tas ontvangen. In totaal ontvangen 250 gezinnen een tas, waarvan 200 Purmerendse en 50 Beemster gezinnen. Op dit moment ontvangen 19 Beemster gezinnen de groentetas. Het animo is groot en de reacties zijn veelal enthousiast. Voor de zomer volgt een evaluatie. Meer informatie vindt u ook op www.babygroentetas.nl.

En nog meer...

Naast deze ontwikkelingen, wordt natuurlijk nog veel meer ingezet op kansen voor jonge kinderen. Te denken valt aan het 18-maandenhuisbezoek van de jeugdverpleegkundige (CJG) die hiermee ook veel signaleert volgens de SPARK-methode ¹, VoorZorg, de Smakelijke Moestuinen die we in samenwerking met Forte op de kinderopvanglocaties in Beemster hebben georganiseerd en de smi-regeling die we op dit moment aan het voorbereiden zijn (hierover binnenkort meer).

¹ SPARK staat voor *Signaleren van Problemen en Analyse van Risico bij opvoeden en ontwikkeling van Kinderen*. Zoals ook in de *Onderwijsagenda* op pagina 6 staat: 'SPARK is een vraaggesprek waarin het perspectief en de ervaring van de ouders wordt gecombineerd met de expertise van de JGZ-professional. Dit leidt tot vroegsignalering van opvoed- en ontwikkelingsproblemen.